

Kesit Akademi Dergisi

The Journal of Kesit Academy

ISSN: 2149 - 9225

Yıl: 3, Sayı: 12, Aralık 2017, s. 530-549

Doç. Dr. Keziban TEKŞAN

Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, kezibanteksan@gmail.com

Arş. Gör. Pınar KANIK UYSAL

Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, pinaruysal32@gmail.com

MİLLÎ BİLİNÇ GELİŞTİRME NİTELİĞİNE SAHİP BİLGİLENDİRİCİ ÇOCUK EDEBİYATI ESERLERİ¹

Özet

Çocuk edebiyatı eserlerinin başlıca işlevlerinden birisi çocuklarda yaşadığı toplumun değer yargılarına dair farkındalık oluşturmaktır. Bir toplumu bir arada tutan ve güçlendiren o toplumun kendine has millî değer yargılarıdır. Eğitimin temel amaçlarından birisi de yetişen nesillere bu değer yargılarını kazandırmaktır. Ana dili olarak Türkçe öğretiminin millî değerlerin kazandırılmasında önemli bir rol oynamasından hareketle de bu gaye Cumhuriyet Dönemi Türkçe ders programlarının genel amaçlarında yer almıştır. 2006, 2015 ve 2017 Türkçe dersi öğretim programlarında da bu genel amaçlar tema ve alt temalarla desteklenerek somutlaştırılmıştır. Dilin millî birlik ve beraberlik açısından önemli bir unsur olmasını benimseme; millî ve evrensel değerleri tanıma gibi hedeflerin yer aldığı genel amaçlar “Millî Mücadele ve Atatürk, Millî Kültürümüz, Erdemler, Birey ve Toplum” temaları içerisinde alt temalara ayrılarak işlenmiştir. Bu temalardan hareketle ders kitaplarında yer alan metinlerin yanı sıra çocuk gerçekliğine uygun çocuk edebiyatı eserlerinin okutulmasıyla oluşturulacak okuma kültürü, millî bilincin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada bilgilendirici türdeki eserler milli

¹ Bu makale 11 - 14 Mayıs 2017 tarihlerinde Ordu Üniversitesinde düzenlenmiş olan IX. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

bilinç oluşturma alt temasıyla incelenmiştir. Nitel araştırma olarak yapılan bu çalışmada tavsiye niteliğindeki 100 Temel Eser dışında olmak üzere öğrencilerin rahatlıkla ulaşabileceği, çocuk düzeyine uygun, bilgilendirici türde yazılmış eserler incelemeye dâhil edilmiştir. Eserlerin hangi yönleriyle millî bilinç geliştirmeye hizmet ettiğini tespit etmek amacıyla doküman incelemesi yöntemi ve içerik analizi kullanılmıştır. Bulgularla vatan sevgisi, bayrak sevgisi, bağımsızlık, millî mücadele, cesaret, dayanışma, kahramanlık, fedakârlık iletileriyle öğrencilerin milli bilinç gelişimine katkı sağlayacak ve onlarda bu konuda farkındalık oluşturacak eserler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Millî Bilinç, Okuma Kültürü, Türkçe Eğitimi, Çocuk Edebiyatı.

STUDYING THE WORKS OF CHILDREN'S LITERATUR IN TERMS OF NATIONAL VALUES

Abstract

One of the main functions of children's literature works is to build awareness of the value judgments of the society in which children live. It is the national value judgments of a society that holds and strengthens a society together. One of the main aims of education is to bring these value judgments to the growing generations. This aim has taken place in the Republican Turkish courses for the general purpose of teaching Turkish as a mother tongue plays an important role in bringing the national values. In 2006 and 2015 Turkish curriculum in the general objectives supported by theme and sub-theme embodied. It is an important factor in terms of adopting the language of national unity and recognition of national and universal values such targets are located in the general purposes. These aims were divided into sub-themes in the themes of National Struggle and Atatürk, National Culture, Virtue, Individual and Society. Proceeding from this course as well as the theme of the text contained in the reality of children's books, appropriate children's literature reading culture will be created with the reading of the works will contribute to the development of national consciousness. In this study, the works of the narrative type appropriate to the child's relativity principle will be examined with the sub-themes of national struggle, heroism, courage, sacrifice, Çanakkale, homeland love, nation love, and flag love. In this study which is planned as a qualitative research, it will be included to examine the narrative works suitable for the child level, which can be easily reached by the students, apart from the 100 Basic Works as recommendation. The method of document review and content analysis will be used to determine in what direction the works serve to develop national consciousness. It will be provided to determine the books which are suitable for the student level, including themes such as homeland love, nation love and heroism.

Keywords: Children's Literature, National Value, Reading Culture, Book Selection.

1. GİRİŞ

Ana dili eğitimindeki temel amaçlardan birisi öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerini yetkin düzeylere ulaştırabilmektir. Bu hedefe ulaşabilmek de ders kitapları dışında yazınsal nitelikli çocuk ve gençlik edebiyatı eserlerinin eğitime dâhil edilmesi ile gerçekleştirilebilir.

Sever (2015: 91–94) Türkçe öğretiminde, öğrencilere dil bilinci ve duyarlılığı kazandırmanın temel koşullarından birinin, öğrencileri düzeylerine uygun, sanatçı duyarlılığı ile hazırlanmış, değişik türdeki nitelikli yazınsal ve öğretici metinlerle buluşturmak olduğunu dile getirmiştir.

Dilidüzgün (2005: 41) nitelikli bir çocuk edebiyatı eserini; çocuğun ruhsal, toplumsal, bilişsel, dilsel ve kişilik gelişimini göz önünde bulundurarak, çocuk gerçekliğini ve çocuğa göreliği zedelemeyen, bunun yanı sıra edebiyat niteliğinden de ödün vermeden oluşturulmuş, çocuklar için özel olarak hazırlanmış edebiyat kitapları olarak tanımlamaktadır.

Dil becerilerinin öğrencilere kazandırılması için çocuk edebiyatı ürünlerine sık sık başvurmak gerekmektedir. Okul öncesi dönemde ninni, masal vb. malzemeleri sözlü olarak dinleyen çocuklar artık çocuk edebiyatı ürünleri üzerinden yürütülecek etkinliklerle okuma, anlama, anlatma, yorumlama, sebep-sonuç ilişkisi kurma gibi zihinsel ve dilsel becerileri geliştirmeye çalışacaklardır (Göçer, 2010:343-344).

Çocuk edebiyatı ürünleri, bir yandan çocuğun dil becerilerini geliştirirken bir yandan çocukta, millî ve evrensel kültür değerlerine ilişkin bir bilincin uyanmasını ve bir tutumun gelişmesini sağlar (Karatay, 2007: 941).

Ana dili eğitiminin, temel dil becerileri yetkinleşmiş bireyler yetiştirmekle birlikte en ciddi sorumluluklarından birisi de milli değerlerinin bilincinde bireyler yetiştirmektir. Bu yüzden de seçilecek metinlerde milli ve evrensel değerlerin olması ayrıca önem taşımaktadır.

Millî bilinci gelişmiş bireyler, ait olduğu toplumun değer yargılarına sahip, tarihini bilen ve millî hayatta daha verimli ve etkin bir şekilde rol alabilen şahsiyetlerdir.

Millî bilinç düzeyinin geliştirilmesiyle ilgili Güzel (2006: 96) şu ifadeleri kullanmıştır:

“Öğrencilerin millî bilinç düzeylerini geliştirmek ve Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda yetişmelerini sağlamak, vatan-millet-bayrak üçlemesinde onları bilgilendirmek en önemli görevler arasında yer almalıdır. Edebî eserler aracılığıyla, öğrencilerde “aidiyet” duygusu uyandırılmalı, bir milletin mensubu olma, ortak kaderi, ortak tarihi, ortak değerleri paylaşma bilinci geliştirilmelidir. Öğrencilerin millî değerleri benimsemeleri

sağlanmalı; Atatürk, yurt-millet ve bayrak sevgisini güçlendirmek için katkıda bulunmalı ve Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda yetişmelerine hizmet etmelidir.”

Nitelikli çocuk ve gençlik edebiyatı eserlerinin planlı bir şekilde okunmasıyla temel bir okuma kültürünün oluşturulması gerekmektedir. Okuma kültürünün oluşturulması için de kitap seçimi ihmale gelmeyecek, geçiştirilemeyecek kadar önemlidir. Nitelikli yazınsal eserlerle karşılaşmayan öğrenciler, kendi yaş ve seviyelerine, toplumsal ve manevi değerlere uygun olmayan eserlerle karşılaşacak, henüz eleştirel okuma becerileri de yeterince olgunlaşmadığı için, istenmedik iletilere maruz kalacaklardır.

Nitelikli çocuk edebiyatı metinleri çocuğa sunulup çocuğun metinlerden model alması sağlanmazsa çocuk, başka iletişim kaynakları aracılığıyla kendi gelişim seviyesine uygun olmayan iletilerden model alacaktır (Erşahin, 2009: 27).

Çer (2016: 64)'e göre kitaplarda kahramanların olaya yön veren etkin kişiliği, karşılaştığı sorunları çözmedeki kararlılığı, amacına ulaşmada izlediği yöntemlerin niteliği ve bu eylemlerin söz ve davranışlarla somutlaması çocukları da kahraman gibi duymaya, düşünmeye ve hareket etmeye istekli kılar. Bu nedenle de çocukların karşılaşacağı kitaplardaki kahramanların karakter özellikleri, davranışları örnek model olma konusunda uygun olmalıdır.

Kitap seçiminde öğretmen rehberliği yadsınamaz bir öneme sahip olduğu gibi bu rehberlik de Türkçe öğretmenlerinden beklenmektedir. Bunun sebebi de nitelikli çocuk edebiyatı eserleriyle ilgili yeterli bilgi ve donanımına sahip olma konusunda Türkçe öğretmenlerinin daha yetkin olması gerektiği gerçeğidir.

Türk Millî Eğitiminin genel amacı, *“Türk milletinin bütün fertlerini; Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik; lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmektir”* (MEB, 2006:1).

2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin; millî, manevî ve ahlâkî değerlere önem vermeleri ve bu değerlerle ilgili duygu ve düşüncelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır (MEB, 2006: 4).

2015 Türkçe Dersi Öğretim Programı ile Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkelerine uygun olarak öğrencilerin; millî, manevi, ahlaki, tarihî, kültürel,

sosyal, estetik ve sanatsal değerlere önem vermelerini sağlamak; millî duygu ve düşüncelerini güçlendirmek amaçlanmaktadır (MEB, 2015: 5).

1981 Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı'nın açıklamalar kısmında “Ulusal kültürümüzün yeni kuşaklara aktarılması, ortak bir kültür yoluyla kuşaklar arasında bağlılık kurulmasının sağlanması, millî eğitimimizin temel görevleri arasındadır. Okulda bu görevin yerine getirilmesinde en büyük ağırlık ve sorumluluk Türkçe derslerine düşmektedir. Çünkü ulusal kültürümüzün en canlı, en birleştirici, millî şuuru en iyi biçimde yaratıcı, ulus ve yurt sevgisini besleyip güçlendirici örnekleri, Türkçe yazılmış sanat eserleridir ve çocuk, bu eserlerin ilk örnekleriyle Türkçe derslerinde karşılaşacaktır.” (MEB, 1995: 41-48).

2006 ve 2017 ders programlarında dilin millî birlik ve beraberlik açısından önemli bir unsur olmasını benimsemiş; millî ve evrensel değerleri tanıma gibi hedeflerin yer aldığı genel amaçlar “Millî Mücadele ve Atatürk, Millî Kültürümüz, Erdemler, Birey ve Toplum” temaları içerisinde alt temalara ayrılarak işlenmiştir. Buradan da hareketle temaların içeriğine uygun yazınsal eserlerin öğrencilere tavsiye edilmesi gerekmektedir.

Bu doğrultuda çalışmanın amacı, bu temalar işlenirken tavsiye edilebilecek ve milli bilinç değerinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikteki bilgi verici eserlerin tespit edilmesidir.

Diğer amaç ise, bilgi verici eserlerde tespit edilen iletilerin dağılım sonuçlarının karşılaştırılması ve çıkan sonuçlar üzerinden, anne-babalara, öğretmenlere ve bu alanda araştırma yapanlara rehberlik yapacak sonuçları ortaya koymaktır.

Araştırmanın amacına ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

- Bilgi verici eserlerde yer alan milli bilinç gelişimini destekleyen iletiler nelerdir?
- Bilgi verici eserlerde yer alan milli bilinç gelişimini destekleyen iletilerin dağılım oranı nasıldır?

2.Yöntem

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada, bilgi verici eserlerde yer alan milli bilinç gelişimini destekleyen iletilerin tespit edilmesi ve yazılı metinlerin analizi amaçlandığı için nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi modeli kullanılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2013:217).

Bilgi verici çocuk edebiyatı eserlerinde milli bilinç gelişimini destekleyen iletilerin tespit edilmesinin amaçlandığı bu araştırmada on beş bilgi verici çocuk edebiyatı eseri veri toplamada kullanılmıştır. Kitapların tespitinde okuma eğitimi alanında eğitim almış Türkçe öğretmen adaylarından yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarından kitabelerinde hâlen satışta bulunan kitaplar arasından ortaokul öğrencilerinin seviyesine uygun, milli bilinç temalı kitaplar tespit etmeleri istenmiştir. 2015 Türkçe ders programında verilen “ders ve öğretmen kılavuz kitabına alınacak metinlerin nitelikleri” kıstas alınarak öğretmen adaylarının tespit ettiği 100 kitap arasından belirtilen niteliklere uygun olmayanlar elenmiştir. İncelenen kitapların adı, konu/teması, yazarı ve yayınevi Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmada kullanılan kitapların adı, yayınevi, yazarı ve konusu

Sıra No	Kitabın Adı	Yayınevi	Yazarı	Tema/Konu
1	Arkadaşıma Veda	Doğan Egmont	Zülfü Livaneli	Atatürk
2	Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale	Panama Yayınevi	Yavuz Bahadıroğlu	Çanakkale Savaşı
3	Burası Çanakkale Buradan Geçiş Yok	Timaş Yayınları	Metin Özdamarlar	Çanakkale Savaşı
4	Çanakkale Bilsen Âşık Olursun	Alfa Yayınları	Özhan Eren	Çanakkale Savaşı
5	Çanakkale Destanı	Timaş Yayınları	İsmail Bilgin	Çanakkale Savaşı
6	Çanakkale Savaşları ve Menkıbeler	Bayrak Yayıncılık	Mehmet İhsan Gençcan	Çanakkale Savaşı
7	Dersimiz: Atatürk	Bilgi Yayınevi	Turgut Özakman	Atatürk
8	Destanlaşan Çanakkale	Cihan Yayınları	Mustafa Turan	Çanakkale Savaşı
9	Geçit Vermez Çanakkale	Timaş Yayınları	Metin Özdamarlar	Çanakkale Savaşı
10	İnancın Zaferi Çanakkale	Nesil Yayınları	Yavuz Bahadıroğlu	Çanakkale Savaşı
11	Kurtuluş Savaşı Hatıraları	Arma Yayınları	Osman Tufan Paşa	Kurtuluş Savaşı

12	Osman Gazi	Timaş Yayınları	Metin Özdamarlar	Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu
13	Son Kahramanlar	Timaş Yayınları	Recep Şükrü Apuhan	1.Dünya Savaşı Kurtuluş Savaşı
14	Şehitler Destanı Çanakkale	Birey Yayınları	Muzaffer Taşyürek	Çanakkale Savaşı
15	Vatan Kalbinin Attığı Yer Çanakkale	Damla Yayınevi	Sara Gürbüz Özeren	Çanakkale Savaşı

2.2. Verilerin Analizi

Bilgi verici çocuk edebiyatı eserlerinde milli bilinç gelişimini destekleyen iletilerin tespit edilmesinin amaçlandığı bu çalışmada, tespit edilen iletileri farklı temalar altında toplamak için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. “İçerik analizi birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 227).

Nitel araştırma verileri dört aşamada analiz edilir.

- 1.Verilerin Kodlanması
- 2.Temaların Bulunması
- 3.Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Düzenlenmesi ve Tanımlanması
- 4.Bulguların Yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 228-238).

Yıldırım ve Şimşek (2008: 238)'e göre yukarıda belirtilen dört aşama her zaman birbirinden belirgin şekilde ayrılmayabilir, bu süreçte benimsenebilecek esnek bir yaklaşımla kodlar ve temalar çeşitli değişikliklere uğrayabilir. Buna dayanarak veriler analiz edilerek alt başlıklar birleştirilmiştir.

2.2.1. Verilerin Kodlanması ve Temaların Bulunması

Bu çalışmada “Verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlama” kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2008:232)'e göre belirli bir kuramsal temeli olmayan konularda yapılan çalışmalarda toplanan verilerin tümevarımcı bir analize tabi tutulması sonucu, kodlama çalışmacı tarafından ortaya çıkarılır. “Bu tür çalışmalarda çalışmacı, verileri satır-satır okur ve çalışmanın amacı çerçevesinde önemli olan

boyutları saptamaya çalışır. Ortaya çıkan anlama göre araştırmacı, belirli kodlar üretir ya da doğrudan verilerden hareketle kodlar oluşturur” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 232).

Araştırmada kullanılacak kategorilerin oluşturulması ve kodların belirlenmesi amacıyla, araştırmanın inceleme nesnelere oluşturulan bilgi verici çocuk edebiyatı eserleri okunup, iletiler saptanmış, bu iletiler belirli kategorilere ayrılmıştır. Kategorilere ayrılan iletiler uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşlerine göre kategorileri düzenlenen iletiler tablo2 ve tablo3’teki gibi tespit edilmiştir.

Kitaplarda yer alan iletiler sunuluş biçimlerine göre doğrudan aktarma ve dolaylı yoldan aktarma olarak her iki şekilde de incelendikten sonra aşağıdaki tablo elde edilmiştir.

Tablo 2. Millî Bilinç Gelişimini Destekleyen İletiler

İleti Kodu	İleti Adı
MB1	Vatan sevgisi
MB2	Bayrak Sevgisi
MB3	Bağımsızlık
MB4	Millî Mücadele
MB5	Cesaret
MB6	Dayanışma
MB7	Fedakârlık
MB8	Kahramanlık
Toplam	

Millî bilinç gelişimi destekleyen sekiz farklı ileti adı ve ileti kodu tabloda yer almaktadır.

3. BULGULAR VE YORUM

Millî bilinç gelişimini destekleyen iletiler sekiz kategoriye ayrılarak kodlanmış ve iletilerin eserlere göre dağılımları tablo 3’teki gibi oluşturulmuştur.

Tablo 3. Bilgi Verici Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Millî Bilinç Gelişimini Destekleyen İletilerin Yüzdelerle Dağılımı

Sıra No	Kitabın Adı	Vatan Sevgisi	Kahramanlık	Millî Mücadele	Cesaret	Bağımsızlık	Dayanışma	Bayrak Sevgisi	Fedakârlık
1	Arkadaşıma Veda	x	x	x		x	x		
2	Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale	x	x	x	x	x	x	x	x
3	Burası Çanakkale Buradan Geçiş Yok	x	x	x	x		x	x	x
4	Çanakkale Bilersen Âşık Olursun	x	x	x	x	x	x	x	x
5	Çanakkale Destanı	x	x	x	x	x	x	x	x
6	Çanakkale Savaşları ve Menkıbeler	x	x		x		x	x	x
7	Dersimiz: Atatürk	x	x	x	x	x	x	x	x
8	Destanlaşan Çanakkale	x	x	x	x	x	x	x	x
9	Geçit Vermez Çanakkale	x	x	x	x	x	x		x
10	İnancın Zaferi Çanakkale	x	x	x	x	x	x	x	x
11	Kurtuluş Savaşı	x	x	x		x			x

	Hatıraları								
12	Osman Gazi		x						x
13	Son Kahramanlar	x	x	x	x	x	x	x	x
14	Şehitler Destanı Çanakkale	x	x	x	x		x		x
15	Vatan Kalbinin Attığı Yer Çanakkale	x	x	x	x	x	x	x	x
	Toplam	14	15	13	12	11	13	10	14
	Sıklık	%93,33	%100	%86,67	%80	%73,33	%86,67	%66,67	%93,33

Tablo 3'te görüldüğü üzere bilgi verici çocuk edebiyatı eserlerinde sırasıyla en çok, "kahramanlık (%100), vatan sevgisi, fedakârlık (%93,33), millî mücadele, dayanışma (%86,67), cesaret (%80), bağımsızlık (%73,33) ve bayrak sevgisi (%66,67)" iletilerine yer verilmiştir. Tablo verilerine göre eserlerde en çok rastlanan ileti "kahramanlık", en az rastlanan ileti ise "bayrak sevgisi" olarak tespit edilmiştir.

İletiler her kitaptan örnek cümleler alınarak yargı biçiminde sunulmuştur. Sırasıyla iletinin bulunduğu kitabın adı ve elde edildiği sayfa numarası verilmiştir.

3.1. Kahramanlık

Kahramanca davranış, yiğitlik (TDK, 2005: 1135-1136) olarak tanımlanan kahramanlık iletileri incelenen eserlerin tamamında tespit edilmiştir. Bu iletiye ulaşabilmek için "destan yaz-, kahramanca, yiğitlik vb." kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnekler aşağıda verilmiştir:

"Türk halkı, esirleri korumamın bir şeref meselesi olduğunu, elinden silahı alınmış bir insana el kaldırılmaması gerektiğini düşünüyordu. Türk devlet geleneğinde de esirlere işkence yoktu. Dolayısı ile Türkiye'de esirlere kötü muamele sistemi kurulmamıştır." (Son Kahramanlar: 101).

"Bizim için af, zaferin zekâtıdır." (Son Kahramanlar: 192).

"Tayyarelerle çivi yağdırılıyor, yer altından lağım patlatılıyor. Bunların hepsi askerimizin maneviyatına hiçbir tesir yapmadı. Kumandanlar, zabıtlar ve kahraman efradımız canlarını esirgemiyordu." (Destanlaşan Çanakkale:124).

“Dünyanın en güçlü ordularına karşı böylesi sınırlı imkânlarla savaşan ve göğsünü kurşunlara siper eden kahraman Mehmetçiğin cephesi sarsılmamıştı.” (Destanlaşan Çanakkale: 52).

“Çanakkale’deki ‘insan gücü’ sıradan bir insan gücü değildir... Asım’ın neslidir. Gerçekten nesildir. Canını verecek namusunu çiğnetmeyecektir.” (Çanakkale Bilsen Âşık Olursun: 53).

“Atatürk artık herkesin bildiği, tanıdığı bir kahramandı. Adı efsane gibi dilden dile yayıldı.” (Dersimiz Atatürk: 35).

“Hele hele Ertuğrul Tabyası’nda küçük bir destan yazan Ezinelî Yahya Çavuş’un takımıyla tam 12 saat 2.500 düşman askerine karşı koyarken, sadece sabah bombardımanında siperlerine atılan 4.650 adet top mermisinin sayısından ürküp yine titreyeceksiniz...” (Çanakkale Destanı: 209).

“Güney, yani Seddülbahir cephesinde bulunan Türk kuvvetleri aylarca süren emsalsiz bir savunma savaşı yaptılar.” (Şehitler Destanı Çanakkale: 42).

“Bu savaşta Türk asker ve komutanları silah, cephane, araç gereç yetersizliğini kanları ile telafi etmiştir.” (Şehitler Destanı Çanakkale: 16).

Kahramanlık iletisi incelenen tüm eserlerde yer aldığı için %100 gibi yüksek bir oranla en çok işlenen ileti olarak tespit edilmiştir.

3.2. Vatan Sevgisi

Yurdunu, milletini büyük bir tutku ile seven, bu uğurda her türlü özveriye katlanan kimsenin (TDK, 2005: 2202) içinde taşıdığı duygu olarak tanımlanan vatan sevgisi, incelenen eserlerde %93,33 oranında tespit edilmiştir. Vatan sevgisi iletisine ulaşabilmek için “vatan sevgisi, yurtsever, yurt sevgisi, vatan için canını feda etme, vatani korumak, vatana kurban vb.” kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnekler aşağıda verilmiştir:

“Sağ kolumun diyeti yerini bulmuştu. Birisi karşıma çıkıp canımı isteseydi, verebilirdim. Vatandan başka bir şey düşünmüyorduk. Şu vatanın havasına, suyuna bakın. Dünyada bundan güzel toprak var mı?” (Destanlaşan Çanakkale:136).

“Çanakkale’de geçit vermeyen, şanlı Mehmetçiğin yüksek ruhu, imanı, azmi ve vatan sevgisidir.” (Destanlaşan Çanakkale:12).

“Unuttuğumuz her şehit, düşmana teslim edilmiş bir siperdir. Vatan için ölmüş insanların unutmak, vatandan vazgeçmektir.” (Son Kahramanlar: 31).

“Hepsi vatanlarını korumak için canını feda etmeye hazırdı. O zaman Anadolu insanı vatani için tek bir vücut olmuştu.”(Geçit Vermez Çanakkale: 76).

“Mehmetçiğin mertliği, vatan ve insan sevgisi, siperlerdeki dayanılmaz heybet ve cesareti, bütün insanlığın örnek alacağı büyük hasletlerdir.” (Destanlaşan Çanakkale:164).

“Çanakkale'yi bir asker olarak anlatmak imkânsızdır. Çelikten, manevi kudretten, vatan aşkından bir insan yapısı ne demektir? Bu sorunun cevabı, işte bu gösterişsiz, mütevekkil ve sessiz Anadolu çocuğunun kendisiydi. Bu insanların kalplerinde sadece ve sadece ulvi bir vatan sevgisi vardı.” (Çanakkale Bilsen Âşık Olursun: 274).

“Bir insanın içinde vatan, bayrak sevgisi varsa ve bunlar ona aşılansın ise. O insan ölümlük bile bunu belli eder.”(Çanakkale Savaşları ve Menkıbeler: 90).

“Çok ağır koşullar altında kahramanca savaşan Türk askeri, muharebenin sonuna kadar direnmiş, vatanını korumak ve başarıya ulaşmak için sonsuz gayret göstermiştir. Sarıkamış Harekâtı, Türk milletinin vatani ve kutsal varlıkları uğruna neler yapabileceğinin bir delilidir.” (Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale: 72).

“Mustafa Kemal Paşa; milleti, varlığının yüzde kırkını orduya vermeye çağırıldı. Yurtsever halk bu duruma kayıtsız kalmadı. Varını yoğunu ortaya koydu.” (Dersimiz Atatürk:43).

“Burası benim vatanım! Damarımda atacak bir damla kanım oldukça savunacağım!” (Vatan Kalbinin Attığı Yer Çanakkale:30).

“Vatan için vatana kurban giden kıvalı kuzular. Bu topraklar için toprağa düşmüş koç yığıtler.” (Vatan Kalbinin Attığı Yer Çanakkale:110).

“Bu ne sessiz, gösterişsiz bir yurt sevgisiydi. Arkalarında fakir bir vatan toprağı duran bu insanlar, savaş sırasında birer kahramana dönüştüler.” (Burası Çanakkale Buradan Geçiş Yok: 118).

“Eğer içinizde vatan sevgisi ve inanç varsa imkânsız diye bir şey yoktur. Dünyanın en modern orduları bile önünüzde perişan olur!” (Burası Çanakkale Buradan Geçiş Yok: 128).

“Güneşli bir Nisan günüydü. Gelibolu yarımadasının kıyıları yemyeşildi. Yamaçları rengârenk kır çiçekleri kaplamıştı. Vatan toprağı cennet gibi güzeldi.” (Şehitler Destanı Çanakkale: 63).

“Ey gözümün nuru Hasan'ım... Köyümüzde rahat rahat oturalım mı? Vatan sevgisi içimizde alev alev yanıyor. Sen ecdadından, babandan aşağı kalamazsın. Ben senin

anan isem... Beni ve seni Allah yarattı, vatan büyüttü. Allah bu vatan için seni besledi. Bu vatanın ekmeği iliklerinde duruyor." (İnancın Zaferi Çanakkale: 141).

Vatan sevgisi uğruna neler yapılabileceği ve bu sevgi sayesinde birçok zorluğa katlanılabileceği üzerinde durulmuştur.

3.3. Bayrak Sevgisi

Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kullanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş, sancak (TDK, 2005) olarak tanımlanan bayrak, incelenen 15 eserin 10'unda geçtiği için en az işlenen tema olarak %66,67 oranında tespit edilmiştir. Bayrak sevgisi iletisine ulaşabilmek için "bayrak, bayrak sevgisi, sancak, ay-yıldız, vb." kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnekler aşağıda verilmiştir:

"Kekik kokusu karışmış toprakları koklamaya doyamayacaksınız. Sonra toprağın bayrak koktuğunu hissedeceksiniz. Bu bayrak için nice yıldızların toprağa düştüğünü hatırlayacaksınız. Siz de onlar için selama duracaksınız." (Çanakkale Destanı: 208).

"Fethi Bey ıstırap içinde ağlıyordu. Başının üzerindeki Yunan bayrağını gösterdi:

- Süreyya, ben bunların arasında mı öleceğim?

Süreyya orada durmadı, koşup bir Türk bayrağı getirdi. Türk bayrağını Fethi Bey'in başucuna astı. Süleyman Fethi Bey ruhunu teslim etmek üzereydi. Son sözü, 'Allah'ım sana şükürler olsun.' oldu." (Son Kahramanlar: 124).

"Evin yaşlı nenesi birden ayağa kalkıp sandığın dibinden kenarlarına ayetler işlenmiş beyaz bir bohça çıkardı. Büyük bir saygıyla bohçayı açtı içinden çıkan bir Türk bayrağıydı." (Destanlaşan Çanakkale: 77).

"Onlar, kurtuluşumuz için, saadetimiz için... 'Bir Hilal uğruna' her şeylerini tereddütsüzce feda ettiler. Bizlere dünyanın en aziz hatıralarını, atalarımızın en aziz yadigârı Ay Yıldız'ımızı emanet edip erkenden gittiler." (Çanakkale Bilsen Âşık Olursun: 53).

"Bu cephe düşerse, cephe ile birlikte bayrak da düşecek, ezan susup tüm ülke sonsuz bir sessizlik içinde karanlığa gömülecekti." (Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale: 161).

"Bu Alay Sancağı Gelibolu savaş alanından getirilmiştir ama esir edilmemiştir. Türk ordusunun geleneklerine göre bir alayın sancağı, alayın son eri ölmeden teslim edilemez. Bu sancak, sonuncu muhafızın da altında ölü olarak yattığı bir ağacın dalına asılı olarak bulunmuştur. Kahramanlık timsali olarak karşınızdaki duran bu Türk alayı sancağını selamlamadan geçmeyin." (Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale: 86).

“Cumhuriyet Bayramı kutlanıyor, okul bayraklarla süslenmiş. Bir öğrenci direğe bayrağı ağır ağır çekiyor.” (Dersimiz Atatürk: 86).

“Çanakkale’de bayrak yere düşmesin diye bayraklaştı Mehmetçik. Canını bayrağı için verirken bayrak onun hatırasına al renge boyandı.” (Vatan Kalbinin Attığı Yer Çanakkale: 57).

Bayrak sevgisi incelenen eserlerde en az işlenen tema olma özelliğini taşımaktadır. Hâlbuki bayrak, bir milletin kutsal simgesi, bağımsızlığının göstergesidir. Bu yüzden de bayrak sevgisinin edebî eserlerde daha yoğun işlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

3.4. Bağımsızlık

Maddî veya manevi bakımdan kimseye bağlı ve tâbi olmama, kimsenin buyruğu altında bulunmama (MBTS, 2005) olarak tanımlanan bağımsızlık incelenen 15 eserin 11’inde geçtiği için en çok işlenen beşinci tema olarak %73,33 oranında tespit edilmiştir. Bu iletiye ulaşabilmek için “hürriyet, esaret, hür ol-, bağımsızlık, esir ol-, hâkimiyet vb.” kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnekler aşağıda verilmiştir:

“Türk’ün karakterini anlamakta başarısız olduk. Türk karakteri sömürgeleştirmek için elverişli değil.” (Son Kahramanlar: 126).

“Çanakkale, imanın küfrü boğduğu, milletin bağrından isimsiz nice kahramanların doğduğu, bizi esir etmek isteyenlere iyi bir ders verildiği, Birinci Dünya Savaşı’nın iki yıl daha uzamasına mal olduğu bir zaferdir. Çanakkale, yorgun ve bitkin bir milletin paylaşılmış yurdunu istiklale kavuşturan, destanlaşan bir zaferdir.” (Destanlaşan Çanakkale: 32).

“Bütün dernekler birleşiyor, tek yürek oluyor. Yorgun Anadolu kemikleri çatırdayarak ayağa kalkıp diriliyor. ‘Ya bağımsızlık ya ölüm!’” (Dersimiz Atatürk: 39).

Türk milletinin temel karakter özelliğinin bağımsızlık olduğu ve bu özelliği sayesinde tarih boyunca birçok badireyi atlattığı, ayakta kalabildiği vurgulanmıştır.

3.5. Millî Mücadele

Bağımsızlık için yapılan savaş veya bu savaş süresi (TDK, 2005: 1397) olarak tanımlanan millî mücadele, incelenen 15 eserin 13’ünde geçtiği için en çok işlenen beşinci tema olarak % 86,67 oranında tespit edilmiştir. Millî mücadele iletilisine ulaşabilmek için “Kurtuluş Savaşı, İstiklâl Savaşı, kurtuluş mücadelesi, savunma, müdafaa vb.” kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnek cümleler aşağıda verilmiştir:

“Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşunu sağlayan millî mücadele ruhu Çanakkale’den kaynaklanmıştır.” (Destanlaşan Çanakkale: 71).

“Dünyayı yenenlerin ve kendilerini yenilmez sananların yenilgiye uğradığı Çanak-kale; dünya tarihinde ve Türk milletinin belleğinde abideleşen, ebedileşen, heykelleşen, efsaneleşen büyük bir zaferdir.” (Destanlaşan Çanakkale: 31).

“Biz milletiz bacılar! Millet olmanın şartı, devletin eksik bıraktığını tamamlamaktır. Devletin erişemeyeceği noktalara erişip insanlığımızı yapmaktır. Ahmet Rıfki bizim hürriyetimiz için canını verdi. Bana borcunuz yok Ayşe Hanım, oğlunuz çoktan o defteri kapattı.” (Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale: 144).

“Çanakkale Savaşı, bir dizi yenilgi ve başarısızlıklardan sonra gelen büyük bir zaferdir. Kendisinden her bakımdan üstün düşman karşı Osmanlı Devleti’nin son kalesi İstanbul’un ele geçmemesi için canını diş takarak yaptığı, adeta küllerinden yeniden doğan bir Anka kuşu gibi var olduğu bir zaferdir.” (Çanakkale Destanı: 11).

“İstanbul koca bir kalbe dönüşmüştü. Millet tek yürek olmuştu. Askerlik şubelerinin önü ana baba günüydü. Gemilerle Çanakkale’ye akın akın asker taşıyordu. Orası vatanın son kalesiydi.” (Burası Çanakkale Buradan Geçiş Yok: 45).

“Onun ordusu, yurdunun kurtuluşunu isteyen, kadınıyla erkeğiyle, genciyle yaşlısıyla tüm halktı. Ona şefkatle kucak açan halkıyla birlikte yepyeni bir devlet kuruyordu.” (Arkadaşıma Veda: 121).

“Çanakkale Savaşı, Türklerin en önemli ve varlıklarını hiçbir millet ya da devlete ne şekilde olursa olsun ezdirmeyeceklerinin ispatıdır.” (Şehitler Destanı Çanakkale: 66).

Millî mücadele sayesinde imkânsız başarıları, küllerinden doğan bir millet olmanın gururu anlatılmıştır.

3.6. Cesaret

İnsana tehlikeli veya zor bir işe girişme kuvvetini veren duygu, yüreklilik, babayiğitlik, korkusuzluk, cesurluk (MBTS, 2005: 1066- 1067) olarak tanımlanan cesaret incelenen toplamda on beş eserin on ikisinde işlenerek % 80 oranında tespit edilmiştir. Bu iletiye ulaşabilmek için “yüreklendir-, korkmama-, cesur ol-, ölümü göze al- vb.” kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnekler aşağıda verilmiştir:

“Savaşacağız. Biz öleceksek başkaları da ölecektir!” (Son Kahramanlar: 111).

“Mermi yağmurunun ortasında bir Türk, siperinden fırlayarak yaralı askerimizi sırtına aldı ve bizim hatlara doğru taşımaya başladı.” (Destanlaşan Çanakkale: 81).

“Biz hepimiz Türklerdeki gayret ve cesareti uzaktan gördükçe şaşırıyorduk.” (Destanlaşan Çanakkale: 143).

“Dünyanın hiçbir ordusunda yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir. Kanaatinle, imanıyla, itaatle, hiçbir korkunun yıldırmadığı demir gibi pak kalbinle düşmana nihayet alt eden gayretin için minnet ve şükranımı ifade etmeyi bir borç bilirim.” (Çanakkale Destanı: 39).

“Hiçbir yerde, hiçbir kimsede olağanüstü bir heyecan görülüyordu. Ölüme karşı gitmeye hazırlanan bu cesur kahramanlar üzerinde, en küçük bir tereddüt bile hissedilmiyordu.” (Çanakkale Destanı: 186).

“Türk askeri Çanakkale’de üstün irade ve cesareti, iman dolu göğsü, vatan sevgisi ile dolu yüreği yenilmezliğini bütün dünyaya ispat etmiştir.” (Şehitler Destanı Çanakkale: 8).

“Seddülbahir’deki küçücük bir Türk Garnizonu deniz topçusunun dehşet veren ağır etkisini ilk kez tatmış olmasına karşın 25 Nisan sabahından akşamına kadar yerlerine inatla sarıldılar ve savunmada anlatılması imkânsız işler gördüler.” (Şehitler Destanı Çanakkale: 66).

Vatan sevgisi uğruna kahramanlık destanları yazan bir milletin en tabii özeliğinin cesaret olduğu üzerinde durulmuştur.

3.7. Dayanışma

Bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanması (TDK, 2005: 479) olarak tanımlanan dayanışma; incelenen 15 eserin 13’ünde geçtiği için en çok işlenen üçüncü tema olarak %86,67 oranında tespit edilmiştir. Bu iletiye ulaşabilmek için “yardım et-, yanında ol-, birlik olma, beraberlik vb.” kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnekler aşağıda verilmiştir:

“Cephe gerisindeki şehirlerde Osmanlı kadınları harıl harıl elbise dikiyorlardı ama yetmiyordu.” (Geçit Vermez Çanakkale: 127).

“Ateşkes sırasında Türkler, şehitlerini gömüyorlardı. Arkadaşlarımızdan birkaç kişi gönüllü olarak onlara yardım etmek istedi ve bu korkunç görevde dost ve düşman işbirliği yaptılar.” (Destanlaşan Çanakkale: 80).

“Sizler birlik ve beraberlik içinde çalışmazsanız, güçlü ve kuvvetli olmazsanız, düşmanlar yine Çanakkale’ye gelirler, ülkenizi işgal eder ve öz yurdunuzda hür yaşamayı size çok görürler.” (Destanlaşan Çanakkale: 11).

“Türk askerler ve Anzak askerler yan yana sedye taşımakta, yerden ölüleri toplarken birbirlerine yardım etmektedirler. Mezarlar kazılırken de askerler birbirlerine yardım ederler.” (Çanakkale Bilsen Âşık Olursun: 168).

“Çanakkale Zaferi, her şeyden önce birlik ve bütünlüğümüzün adresidir!” (Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale: 15).

“Türk vatanının her köşesindeki mahaller gibi son derece vatanperver olan Edremitliler bu olaya çok üzölmüşler, aralarında para toplayıp yeni bir uçak almışlar, Harbiye Nezareti de bu hareketten çok duygulanmış, yeni uçağa ‘Edremit’ adı verilmişti.” (Çanakkale Destanı: 118).

“Çanakkale’de yazılan kahramanlıkta Türk komutanı ile eri birbirleri ile ölüme beraber koşullar ve tarihimize şeref ve şan veren menkıbeleri birlikte yazdılar.” (Çanakkale Destanı: 99).

“Halk; ekme, peksimet, kuruyemiş, şekerleme, incir vb. malzemeleri çuvallara doldurup orduya dağıtılması için askerlik şubelerine koşmaya başladı.” (Burası Çanakkale Buradan Geçiş Yok: 106).

Dayanışma sayesinde elde edilen başarıların devam edebilmesi ve kalıcı olabilmesi adına birlik ve beraberliğin hiç terk edilmemesi gerektiği vurgulanmıştır.

3.8. Fedakârlık

Bir amaç uğruna veya gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi çıkarlarından vazgeçme(TDK, 2005: 1559) olarak tanımlanan fedakârlık, incelenen 15 eserin 14’ünde geçtiği için en çok işlenen ikinci tema olarak %93,33 oranında tespit edilmiştir. Bu iletiye ulaşabilmek için “feda et-, öncelik ver-, kararlı ol- vb.” kodlar kullanılmıştır. Bu kodların geçtiği örnekler aşağıda verilmiştir:

“Hastanelerde yaralı Türk askerleri yerlerini hasta Yunan esirlere verip yerlerde yatıyorlardı. Esir taburlarındaki Yunan askerleri Türk askerinin yediği yemeklerden yiyor, onların askerlik şartlarını paylaşmak dışında ayrıca bir uygulama ile karşılaşmıyordu.” (Son Kahramanlar: 100).

“Kendi yarasını toprak bastırıldığı halde kucağındaki yaralı için gömleğinin parçalarını koparan bu kahraman Türk askerinin kucağındaki yaralı bir Fransız askeriye efendiler!” (Destanlaşan Çanakkale: 80).

“Cephenin birkaç dakika daha direnebilmesi, arkadan gelenlerin yetişebilmesi için bu gencecik çocukların ölmesi gerekmektedir, öölürler.” (Destanlaşan Çanakkale: 74).

“Sakarya Savaşı’ını buradan yönetti. Bir kaza geçirdi, kaburgası kırıldı. O durumda bile cepheye gitti, komutanlara ve askerlere şevk verdi.” (Dersimiz Atatürk: 45).

“Biz Fransızlar, Türkler gibi mert bir milletle savaştığımız için övünebiliriz. Şiddetli bir süngü harbinden sonra, savaş sahasını dolaşırken, bir Türk askerinin kendi gömleğini yırtarak, bir Fransız askerinin yarasını sardığını gördüm.” (Çanakkale Destanı: 24).

“Mustafa Selanik’e döndükten bir süre sonra İtalya, Trablusgarp’a saldırınca, savaşa katılmak için ilk başvuran gönüllülerden oldu. Onun vatanı savunma aşkı, Selanik’e olan aşkına üstün geliyordu.” (Arkadaşıma Veda: 72).

“Türk askeri Çanakkale’de sadece düşmanla değil Sarıkamış’ta olduğu gibi yoksullukla da mücadele etti. Öyle zaman oldu ki kursaklarına değil kurtlu bakla bir lokma ekmek bile girmedi.” (Şehitler Destanı Çanakkale: 128).

“Bu genç ve idealist subayın bir tek düşüncesi vardır: Vatanın refahı için çalışmak ve onun menfaatlerini korumak. Bunu gerçekleştirmek için feda etmeyeceği hiçbir şey yoktur.” (İnancın Zaferi Çanakkale: 216).

Millet olmanın temel karakteristik özellikleri ve etik değerleri, incelenen eserlerin tamamında görülmüştür. Bu açıdan bakıldığında da rol model almaya ihtiyacı olan genç nesillerin bu eserlerden tarih bilinci ve millî şuur edinme konusunda faydalana-
cağına inanılmaktadır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Millî ruh ve ortak kimlik oluşturmak için yazınsal nitelikli edebi eserlerin eğitime dâhil edilmesi gerekmektedir. Bulgular bölümünde de belirtildiği üzere bu çalışmada incelenen bilgi verici çocuk edebiyatı eserleri millî bilinç gelişimi açısından önem taşıyan iletiler ortaya koymuştur. Çer (2016:152)’e göre ileti, sanatçının yapıtı oluşturmaya neden olan, çocukla paylaşmak istediği duygu, düşünce ve onlarda oluşturmak istediği temel duyarlılıktır. Yargı biçiminde ortaya konan iletilerin eserlerin içinde bazen sezdirilerek bazen de doğrudan verildiği görülmüştür. Çocuğa görelilik ilkesine göre doğrudan bilgi verilmek yerine verilmek istenen mesajların dolaylı yoldan sezdirilerek verilmesinin daha doğru olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada incelenen eserlerin çocuğa görelilik ilkesine uygunluğu konusuna bakılmamış, bu başka bir çalışmanın konusu olarak düşünülmüştür. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda, incelenen ve daha başka eserlerin çocuğa görelilik ilkesine göre incelenmesi ve bu anlamda eser tespitlerinin yapılması hedeflenmektedir. Ancak tüm bunlarla birlikte verilen iletiler göz önüne alındığında bu yapıtlar aracılığıyla öğrencilere zengin bir tarih bilinci sunulduğu söylenebilir. Eserlerde en çok işlenen konunun “Çanakkale Savaşı ve Kurtuluş Savaşı” olduğu görülmüştür. Tarihini bilmeyen, kendine güvenmeyen toplumların geleceklerini inşa edemeyeceği gerçeğinden hareketle Çanakkale Savaşı ve Kurtuluş Savaşı genç nesillerin ilham ve destek alacağı örneklerdendir. Bu eserlerin vatan sevgi-

si, kahramanlık, bağımsızlık ve dayanışmanın önemi gibi günümüzde daha bir önem kazanan değerler üzerine verdiği iletiler, çocuklarda söz konusu temalara yönelik farkındalık oluşturacaktır.

KAYNAKLAR

- Apuhan, R. Ş. (2013). Son Kahramanlar. İstanbul: Timaş.
- Ayverdi, İ. (2005). Misalli Büyük Türkçe Sözlük 1-3. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.
- Bahadıroğlu, Y. (2015). İncanın Zaferi Çanakkale. İstanbul: Nesil.
- Bahadıroğlu, Y. (2016). Bir Devrin Bittiği Yer Çanakkale. Ankara: Panama Yayıncılık.
- Bilgin, İ. (2015). Gerçek Efsanelerin Öyküsü Çanakale Destanı. İstanbul: Timaş.
- Çer, E. (2016). 0-6 Yaş Çocuk Kitaplarında Çocuk Gerçekliği ve Çocuğa Görelik. Ankara: Eğiten Kitap.
- Dilidüzgün, S. (2003). İletişim Odaklı Türkçe Derslerinde Çocuk Kitapları . İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Eren, Ö. (2015). Çanakkale Bilsen Aşık Olursun. İstanbul: Alfa.
- Gençcan, M. İ. (1994). Çanakkale Savaşları ve Menkıbeler. İstanbul: Bayrak Yayıncılık.
- Göçer, A. (2010). Türkçe Öğretiminde Çok Uyaranlı Bir Öğrenme Ortamı Oluşturmak İçin Seçkin Edebî Ürünlerden Yararlanma. Türklük Bilimi Araştırmaları, 15(27), 341-369.
- Güzel, A. (2006). Edebiyat eğitiminde amaçlar ve bu amaçlara yönelik yöntem, teknik ve örnek uygulamalar. Millî Eğitim(169), 85-106.
- Karatay, H. (2007). Değer Aktarımı Açısından Yerli ve Yabancı Çocuk Edebiyatı Ürünleri. 38. ICANAS, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi (10-15 Eylül 2007), (s. 939-948). Ankara.
- Livaneli, Z. (2016). Arkadaşıma Veda. İstanbul: Doğan Egmont.
- MEB. (2006). İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. Sınıflar) öğretim programı. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB. (2015). Türkçe dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programı. Ankara: MEB Yayınları.
- Özakman, T. (2016). Dersimiz Atatürk. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Özdamarlar, M. (2015). Burası Çanakkale Buradan Geçiş Yok. İstanbul: Timaş.
- Özdamarlar, M. (2016). Geçit Vermez Çanakkale. İstanbul: Timaş.

- Özdamarlar, M. (2016). Osman Gazi. İstanbul: Timaş.
- Özeren, S. G. (2013). Vatan Kalbinin Attığı Yer Çanakkale. İstanbul: Damla Yayınevi.
- Paşa, O. T. (1998). Kurtuluş Savaşı Hatıraları. İstanbul: Arma Yayınları.
- Sever, S. (2015). Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü. Ankara: Tudem.
- Taşyürek, M. (2007). Şehitler Destanı Çanakkale. İstanbul: Birey Yayıncılık.
- TDK. (2005). Türkçe Sözlük. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Turan, M. (2014). Destanlaşan Çanakkale. İstanbul: Cihan Yayınları.
- Yalçın, A., & Aytaş, G. (2005). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.